

Kolokwium nr 6: środa 15.01.2025, godz. 8:30–10:00, materiał zad. 1–628.

12. Pochodna funkcji – zastosowania.

Zadania do omówienia¹ na ćwiczeniach
w czwartek 19.12.2024, poniedziałek² 9.01.2025 i poniedziałek 13.01.2025.

Zadania należy spróbować rozwiązać przed ćwiczeniami !!!

565. Udowodnić nierówność

$$\frac{1}{1301} < \operatorname{arctg} 51 - \operatorname{arctg} 49 < \frac{1}{1201}.$$

566. Udowodnić nierówność

$$\frac{1}{9} < \ln 9 - \ln 8 < \frac{1}{8}.$$

567. Udowodnić nierówność

$$\frac{1}{34} < \operatorname{arctg} 13 - \operatorname{arctg} 8 < \frac{1}{13}.$$

568. Udowodnić nierówność

$$\operatorname{arctg} 6 + \operatorname{arctg} 12 < \operatorname{arctg} 7 + \operatorname{arctg} 10.$$

569. Udowodnić nierówność

$$26 \cdot e^{\operatorname{arctg} 5} < 25 \cdot e^{\operatorname{arctg} 7}.$$

570. Dana jest funkcja $f : (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ określona wzorem

$$f(x) = \sqrt[\pi]{x^\pi + \pi}.$$

Dowieść, że dla dowolnych liczb rzeczywistych dodatnich x, y zachodzi nierówność

$$|f(x) - f(y)| \leq |x - y|.$$

571. Dana jest funkcja $f : [-10, 10] \rightarrow \mathbb{R}$ określona wzorem

$$f(x) = \sqrt{10x^2 + 9000}.$$

Dowieść, że dla dowolnych liczb rzeczywistych $x, y \in [-10, 10]$ zachodzi nierówność

$$|f(x) - f(y)| \leq |x - y|.$$

¹Zadania podobne do wcześniejszych można pominąć, jeśli nie sprawiają trudności.

²Miejcie, proszę, to na względzie:

Poniedziałek w czwartek będzie.

572. Dana jest funkcja $f : [-10, 10] \rightarrow \mathbb{R}$ określona wzorem

$$f(x) = \sqrt{5x^2 + 125}.$$

Dowieść, że dla dowolnych liczb rzeczywistych $x, y \in [-10, 10]$ zachodzi nierówność

$$|f(x) - f(y)| \leq 2 \cdot |x - y|.$$

573. Dana jest funkcja $f : [-1, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ określona wzorem

$$f(x) = \sqrt{2x^2 + 2}.$$

Dowieść, że dla dowolnych liczb rzeczywistych $x, y \in [-1, 1]$ zachodzi nierówność

$$|f(x) - f(y)| \leq |x - y|.$$

574. Dana jest funkcja $f : [-4, 4] \rightarrow \mathbb{R}$ określona wzorem

$$f(x) = \sqrt{x^2 + 9}.$$

Dowieść, że dla dowolnych liczb rzeczywistych $x, y \in [-4, 4]$ zachodzi nierówność

$$|f(x) - f(y)| \leq \frac{4}{5} \cdot |x - y|.$$

575. Niech funkcja $f : [4, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$ będzie dana wzorem

$$f(x) = \frac{1}{x^4}.$$

Dowieść, że dla dowolnych liczb rzeczywistych $x, y \in [4, \infty)$ zachodzi nierówność

$$|f(x) - f(y)| \leq \frac{|x - y|}{256}.$$

576. Dana jest funkcja $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ określona wzorem

$$f(x) = \ln(e^x + e^{-x}).$$

Dowieść, że dla dowolnych liczb rzeczywistych x, y zachodzi nierówność

$$|f(x) - f(y)| \leq |x - y|.$$

577. Dana jest funkcja $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ określona wzorem

$$f(x) = \ln(x^2 + 1).$$

Dowieść, że dla dowolnych liczb rzeczywistych x, y zachodzi nierówność

$$|f(x) - f(y)| \leq |x - y|.$$

578. Wyznaczyć najmniejszą i największą wartość funkcji f określonej wzorem

$$f(x) = x^2 - 3 \cdot |x + 1|$$

na przedziale $[-2, 2]$ oraz podać, w których punktach te wartości są osiągane.

579. Wyznaczyć najmniejszą i największą wartość funkcji f określonej wzorem

$$f(x) = x + |x^2 - 6|$$

na przedziale $[-4, 3]$ oraz podać, w których punktach te wartości są osiąmane.

580. Wyznaczyć najmniejszą i największą wartość funkcji f określonej wzorem

$$f(x) = x + |x^2 - x - 6|$$

na przedziale $[-5, 5]$ oraz podać, w których punktach te wartości są osiąmane.

581. Wyznaczyć najmniejszą i największą wartość funkcji f określonej wzorem

$$f(x) = x^2 - \sqrt{4x^2 + 4x + 1}$$

na przedziale $[-3, 3]$ oraz podać, w których punktach te wartości są osiąmane.

582. Wyznaczyć najmniejszą i największą wartość funkcji f określonej wzorem

$$f(x) = \sqrt{9x^2 + 6x + 1} - x^2$$

na przedziale $[-2, 3]$ oraz podać, w których punktach te wartości są osiąmane.

583. Wyznaczyć najmniejszą i największą wartość funkcji f określonej wzorem

$$f(x) = 3x + |x^3 - 9x|$$

na przedziale $[-4, \sqrt{10}]$ oraz podać, w których punktach te wartości są osiąmane.

584. Wyznaczyć najmniejszą i największą wartość funkcji f określonej wzorem

$$f(x) = 2x + \sqrt{x^4 - 98x^2 + 7^4}$$

na przedziale $[-11, 9]$ oraz podać, w których punktach te wartości są osiąmane.

585. Wyznaczyć punkty, w których funkcja f zdefiniowana wzorem

$$f(x) = \frac{x}{99} - \frac{10 \cdot \ln(x^2 + 1)}{99} + \operatorname{arctg} x$$

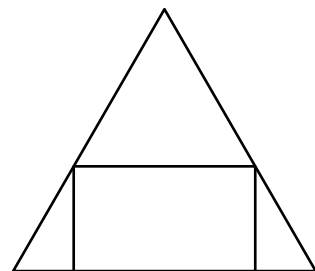
osiąga najmniejszą i największą wartość na przedziale $[9, 11]$.

586. Wyznaczyć punkty, w których funkcja f zdefiniowana wzorem

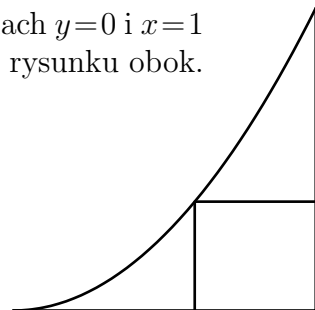
$$f(x) = \frac{9}{x} - \frac{81}{8x^2} + \ln x$$

osiąga najmniejszą i największą wartość na przedziale $[4, 5]$.

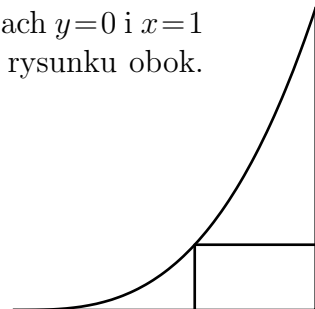
587. W stożku o objętości 1 chcemy umieścić walec w taki sposób, że jedna z podstaw walca leży w płaszczyźnie podstawy stożka, a obwód drugiej podstawy walca leży na powierzchni bocznej stożka. Rysunek obok przedstawia widok z boku, ewentualnie przekrój płaszczyzną zawierającą wspólną oś obrotu stożka i walca. Jaką największą objętość może mieć walec?

588. W trójkąt krzywoliniowy ograniczony prostymi o równaniach $y=0$ i $x=1$ oraz parabolą o równaniu $y=x^2$ chcemy wpisać prostokąt jak na rysunku obok. Jakie największe pole może mieć taki prostokąt?

589. W trójkąt krzywoliniowy ograniczony prostymi o równaniach $y=0$ i $x=1$ oraz krzywą o równaniu $y=x^3$ chcemy wpisać prostokąt jak na rysunku obok. Jakie największe pole może mieć taki prostokąt?

590. Dana jest funkcja $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ określona wzorem $f(x) = \sqrt[4]{x^2 + 12}$. Dowieść, że dla dowolnych liczb rzeczywistych x, y zachodzi nierówność

$$|f(x) - f(y)| \leq \frac{|x - y|}{C},$$

gdzie $C = 6$ (**wersja trudniejsza**) lub $C = 3$ (**wersja łatwiejsza**).

591. Dowieść, że dla każdej liczby rzeczywistej $x \in (2, 4)$ zachodzi nierówność $\sqrt[x]{x} > \sqrt{2}$.

592. Wyznaczyć największą wartość funkcji $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ określonej wzorem

$$f(x) = 5 \sin x - \sin 5x.$$

593. Niech $f(x) = 4 \cos x + \sin 4x$. Podać wszystkie miejsca zerowe pochodnej funkcji f w przedziale $[0, 2\pi)$.

594. Rozstrzygnąć, która liczba jest większa:

$$16 \cdot \operatorname{arctg} 7 + \ln 13 \quad \text{czy} \quad 16 \cdot \operatorname{arctg} 8 + \ln 10 ?$$

Wskazówka 1: Podane liczby są większe od 25, a różnią się o mniej niż 0,02 — nie próbuj bezpośredniego szacowania.

Wskazówka 2: Zbadaj funkcję pomocniczą $f(x) = 16 \operatorname{arctg} x - \ln(x^2 + 1)$.

W każdym z 10 poniższych zadań podaj największą wartość funkcji f na przedziale $[0, \infty)$. Odpowiedzi podaj w postaci liczby całkowitej lub ułamka nieskracalnego.

595. $f(x) = \sqrt{x} - 2x^2$ .....

596. $f(x) = 4\sqrt{x} - x^2$ .....

597. $f(x) = 32\sqrt{x} - x^2$ .....

598. $f(x) = 4\sqrt{x} - 27x^2$ .....

599. $f(x) = 32\sqrt{x} - 27x^2$ .....

600. $f(x) = 4\sqrt{x} - 125x^2$ .....

601. $f(x) = 6\sqrt{x} - x^3$ .....

602. $f(x) = 3\sqrt{x} - 16x^3$ .....

603. $f(x) = 8\sqrt{x} - x^4$ .....

604. $f(x) = \sqrt{x} - 16x^4$ .....

605. Funkcja $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ jest określona wzorem $f(x) = \frac{e^x - e^{-x}}{2}$. Funkcja $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ jest funkcją odwrotną do f , tzn. $f(g(x)) = g(f(x)) = x$ dla dowolnej liczby rzeczywistej x .

Podać wzór na pochodną funkcji g . Podać przykład takiej liczby wymiernej $x > 1$, że liczba $g'(x)$ jest wymierna.

606. Niech funkcja $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ będzie funkcją odwrotną do funkcji $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ zdefiniowanej wzorem $g(x) = x^5 + x$. Obliczyć $f'(0)$, $f'(2)$ i $f'(34)$.

607. Niech funkcja $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ będzie funkcją odwrotną do funkcji $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ zdefiniowanej wzorem $g(x) = x^3 + 9x$. Obliczyć $f'(0)$, $f'(10)$ i $f'(100)$.

W każdym z kolejnych 7 zadań funkcja $g_i: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ jest funkcją odwrotną do funkcji $f_i: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ określonej podanym wzorem. W każdym z tych zadań podaj **w postaci liczby całkowitej lub ułamka nieskracalnego** wartości pochodnej funkcji g_i w trzech podanych punktach.

608. $f_1(x) = x^3 + x$ $g'_1(0) = \dots$ $g'_1(2) = \dots$ $g'_1(130) = \dots$

609. $f_2(x) = x^7 + x$ $g'_2(0) = \dots$ $g'_2(2) = \dots$ $g'_2(130) = \dots$

610. $f_3(x) = x^3 + 5x$ $g'_3(0) = \dots$ $g'_3(6) = \dots$ $g'_3(42) = \dots$

611. $f_4(x) = x^5 + 5x$ $g'_4(0) = \dots$ $g'_4(6) = \dots$ $g'_4(42) = \dots$

612. $f_5(x) = x^3 + 2x$ $g'_5(3) = \dots$ $g'_5(12) = \dots$ $g'_5(72) = \dots$

613. $f_6(x) = x^3 + 4x$ $g'_6(5) = \dots$ $g'_6(16) = \dots$ $g'_6(80) = \dots$

614. $f_7(x) = 2x^3 + x$ $g'_7(3) = \dots$ $g'_7(18) = \dots$ $g'_7(57) = \dots$

W każdym z kolejnych 5 zadań dla podanej funkcji $g_i: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ funkcja $f_i: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ jest określona wzorem

$$f_i(g_i(x)) = x^3 + 3x.$$

W każdym z tych zadań podaj **w postaci liczby całkowitej lub ułamka nieskracalnego** wartości pochodnej funkcji f_i w trzech podanych punktach.

$$\mathbf{615.} \quad g_1(x) = x^3 + x + 6 \quad f'_1(8) = \dots \quad f'_1(16) = \dots \quad f'_1(36) = \dots$$

$$\mathbf{616.} \quad g_2(x) = x^3 + 2x + 3 \quad f'_2(6) = \dots \quad f'_2(15) = \dots \quad f'_2(36) = \dots$$

$$\mathbf{617.} \quad g_3(x) = 2x^3 + x \quad f'_3(3) = \dots \quad f'_3(18) = \dots \quad f'_3(57) = \dots$$

$$\mathbf{618.} \quad g_4(x) = x^5 + x + 2 \quad f'_4(2) = \dots \quad f'_4(4) = \dots \quad f'_4(36) = \dots$$

$$\mathbf{619.} \quad g_5(x) = x^5 + 2x \quad f'_5(0) = \dots \quad f'_5(3) = \dots \quad f'_5(36) = \dots$$

620. Znaleźć najmniejszą i największą wartość funkcji

$$f(x) = \operatorname{arctg} \left(\sqrt{e^{e^{x^{2020}}} + 1} + \sqrt{e^{e^{x^{2020}}} - 1} - 1 \right) + \operatorname{arctg} \left(\sqrt{e^{e^{x^{2020}}} + 1} - \sqrt{e^{e^{x^{2020}}} - 1} - 1 \right)$$

na przedziale $[10, 50]$ i określić, w których punktach te wartości są przyjmowane. Doprowadzić wartości najmniejszą i największą do tak prostej postaci, aby było widać, czy są to liczby wymierne, czy niewymierne.

Wskazówka: $f = g \circ h$, gdzie

$$g(t) = \operatorname{arctg}(t-1) + \operatorname{arctg} \left(\frac{2}{t} - 1 \right)$$

oraz

$$h(x) = \sqrt{e^{e^{x^{2020}}} + 1} + \sqrt{e^{e^{x^{2020}}} - 1}.$$

621. Wyznaczyć taką liczbę rzeczywistą A , że funkcja f określona wzorem

$$f(x) = \begin{cases} \frac{e^{2x} - 2x^2 - 2x - 1}{x^3} & \text{dla } x \neq 0 \\ A & \text{dla } x = 0 \end{cases}$$

jest różniczkowalna w zerze. Obliczyć $f'(0)$ dla tej wartości parametru A .

622. Wyznaczyć taką liczbę rzeczywistą A , że funkcja f określona wzorem

$$f(x) = \begin{cases} \frac{1 - \cos x}{e^x - 1 - x} & \text{dla } x \neq 0 \\ A & \text{dla } x = 0 \end{cases}$$

jest różniczkowalna w zerze. Obliczyć $f'(0)$ dla tej wartości parametru A .

623. Wyznaczyć taką liczbę rzeczywistą A , że funkcja f określona wzorem

$$f(x) = \begin{cases} \frac{e^{3x} - e^{2x} - \ln(1+x)}{x^2} & \text{dla } x \neq 0 \\ A & \text{dla } x = 0 \end{cases}$$

jest różniczkowalna w zerze. Obliczyć $f'(0)$ dla tej wartości parametru A .

624. Wyznaczyć taką liczbę rzeczywistą A , że funkcja f określona wzorem

$$f(x) = \begin{cases} \frac{2xe^{-x} - \ln(1+2x)}{x^3} & \text{dla } x \neq 0 \\ A & \text{dla } x = 0 \end{cases}$$

jest różniczkowalna w zerze. Obliczyć $f'(0)$ dla tej wartości parametru A .

625. Wyznaczyć taką liczbę rzeczywistą A , że funkcja f określona wzorem

$$f(x) = \begin{cases} \frac{e^x - \sqrt{1+x}}{\ln(1+x)} & \text{dla } x \neq 0 \\ A & \text{dla } x = 0 \end{cases}$$

jest różniczkowalna w zerze. Obliczyć $f'(0)$ dla tej wartości parametru A .

626. Wyznaczyć taką liczbę rzeczywistą A , że funkcja f określona wzorem

$$f(x) = \begin{cases} \frac{e^{e^x} - e^{x+1}}{x^2} & \text{dla } x \neq 0 \\ A & \text{dla } x = 0 \end{cases}$$

jest różniczkowalna w zerze. Obliczyć $f'(0)$ dla tej wartości parametru A .

627. Dobrać takie wartości parametrów rzeczywistych dodatnich k i b , aby funkcja f określona wzorem

$$f(x) = x + \frac{1 - \sqrt{kx+1}}{2}$$

na przedziale $[-1/k, b]$ była odwrotna do samej siebie.

628. Dobrać takie wartości parametrów rzeczywistych dodatnich k i b , aby funkcja f określona wzorem

$$f(x) = x + 1 - \sqrt{kx+1}$$

na przedziale $[-1/k, b]$ była odwrotna do samej siebie.